

**НАУКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ПРОФЕСОРА ТРОЯН ГАЛИНИ АНТОНІВНИ
(ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)****С.Є. Дейнека, Л.І. Сидорчук, А.О. Міхєєв**

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна

Ключові слова:*Троян Г.А., науково-педагогічна спадщина, учні.*

Клінічна та експериментальна патологія 2021. Т.20, № 4 (78). С. 146-148.

E-mail:

sd@bsmu.edu.ua

У статті подана основна інформація про творчий шлях у науці і теоретичній медицині відомого вченого, завідувача кафедри мікробіології, вірусології та імунології Чернівецького медичного інституту, декана медичного факультету, Відмінника охорони здоров'я, доктора медичних наук, професора Галини Антонівни Троян, яка плідно працювала в ЧМІ з 1953 по 1970 рік. Пройшла фронти другої світової війни медичною сестрою у різних госпіталях діючої армії, за що нагороджена трьома бойовими медалями. Троян Г.А. зробила вагомий внесок у розвиток вітчизняної мікробіології, вірусології та імунології, започаткувала потужну наукову мікробіологічну школу (6 кандидатів медичних наук). Її натхненна праця є визнаною та гідною наслідуванню, а її вдячні учні дотепер несуть естафету свого Учителя.

Ключевые слова:*Троян Г.А., научно-педагогическое наследие, ученики.*

Клиническая и экспериментальная патология 2021. Т.20, № 4 (78). С. 146 - 148.

**НАУЧНОЕ И ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ НАСЛЕДИЕ ПРОФЕССОРА ГАЛИНЫ
АНТОНОВНЫ ТРОЯН (К 100-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ)****С.Е. Дейнека, Л.И. Сидорчук, А.А. Михеев**

В статье приведена основная информация о творческом пути в науке и теоретической медицине известного ученого, заведующего кафедры микробиологии, вирусологии и иммунологии Черновицкого медицинского института, декана медицинского факультета, Отличника здравоохранения, доктора медицинских наук, профессора Галины Антоновны Троян, которая плодотворно работала в ЧМИ с 1953 по 1970 год. Прошла фронты второй мировой войны медицинской сестрой в разных госпиталях действующей армии, за что награждена тремя боевыми медалями. Троян Г.А. внесла весомый вклад в развитие отечественной микробиологии, вирусологии и иммунологии, создала мощную научную микробиологическую школу (6 кандидатов медицинских наук). Ее вдохновенная работа признана и достойна наследования, а ее признательные ученики до сих пор несут эстафету своего Учителя.

Key words:*Trojan H.A., scientific and pedagogical heritage, students.*

Clinical and experimental pathology 2021. Vol.20, № 4 (78). P. 146 - 148.

**SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL HERITAGE OF PROFESSOR HALYNA
ANTONIVNA TROYAN (TO THE 100 ANNIVERSARY OF HER BIRTH)****S.Ye. Deyneka, L.I. Sydorчук, A.O. Mikheev**

The article provides basic information about the creative path in science and theoretical medicine of the famous scientist, head of the Department of Microbiology, Virology and Immunology of Chernivtsi Medical Institute, Dean of the Medical Faculty, Excellence in Healthcare, Doctor of Medical Sciences, Professor Halina Antonivna Troyan, who worked fruitfully in ChMI from 1953 to 1970. She served on the fronts of World War II as a nurse in various hospitals of the active army, for which she was awarded three battle medals. H.A. Troyan made a significant contribution to the development of domestic microbiology, virology and immunology, and founded a powerful scientific school of microbiology (6 candidates of medical sciences). Her enthusiastic work is recognized and worthy of inheritance, and her grateful followers still pass on the baton of their Master.

Цього року виповнилося б 100 років від дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри мікробіології, вірусології та імунології (1964-1970 рр.), декана лікувального факультету (1953-1967 рр.) Чернівецького державного медичного інституту (тепер Буковинського державного медичного університету) Галини Антонівни Троян.

Народилася Галина Антонівна 15 березня 1921 року в селі Веселі Терни Дніпропетровської області. У 1939 році вступила до медичного факультету Дніпропетровського державного університету. Після закінчення третього курсу у червні 1941 року була мобілізована до роботи у військових госпіталях різних фронтів медичною сестрою впродовж воєнних 1941-1945 рр., у різних госпіталях діючої

армії.

Після демобілізації у вересні 1945 року продовжила навчання у Харківському державному медичному інституті, який успішно закінчила у 1948 році і одержала направлення на практичну роботу на посаді дерматовенеролога у Чернівецьку область. Але потяг до лабораторної роботи перемагає і Галина Антонівна переходить на роботу на посаді бактеріолога і міколога до Чернівецького шкірно-венеричного диспансера, де працює протягом двох років. Після цього поступає до аспірантури при кафедрі шкірних та венеричних хвороб, завідувачем якої був досвідчений дерматовенеролог Зіновій Наумович Гржебін – вихованець медичного факультету Казанського університету. До приходу на кафедру Чернівецького медичного інституту Гржебін З.Н. працював на різних посадах Смоленського, Астраханського і Ростовського медичних інститутів та у Московському державному венерологічному інституті, що дало можливість набути клінічний та науковий досвід, який він передав своїй учениці Троян Г.А.

Науковий керівник професор Гржебін З.Н. визначив аспіранту науково-практичне завдання: дослідити таксономічний склад патогенних та опортуністичних мікроскопічних грибів, їх поширення на Буковині та розробити засоби і заходи лікувальної тактики і профілактики дерматомікозів на Буковині. З цієї задачею Г.А. Троян справилася успішно і в 1953 р. захистила дисертацію на тему: «Грибкова мікрофлора на Буковині» на здобуття наукового ступеню кандидата медичних наук за спеціальністю «дерматологія» у Московському

дерматовенерологічному інституті.

Після успішного захисту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук Троян Г.А. була переведена на посаду асистента кафедри мікробіології, вірусології та імунології, згодом на посаду доцента цієї кафедри. З приходом на кафедру мікробіології, вірусології та імунології Галина Антонівна розпочала дослідження стрептококової інфекції у дітей та її ролі у розвитку ревматичної лихоманки. Результати цих досліджень лягли в основу дисертації на тему «Стрептококова інфекція при ревматизмі», яка була представлена на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук та успішно захищена у Львівському державному медичному інституті у 1964 році. У цьому ж році Галина Антонівна, за ініціативи завідувача кафедри доцента Рибас І. І., була переведена на посаду завідувача кафедри мікробіології, вірусології та імунології, а Ірина Іванівна – на посаду доцента цієї кафедри.

У 1965 році Г.А. Троян присвоєно вчене звання професора.

Наукові розробки Троян Г.А. були присвячені проблемам стрептококової інфекції і ревматизму. Вона також заклала основи нового напрямку наукових досліджень – пошуку та вивчення синтетичних сполук, які мають антимікробну активність, що і сьогодні розробляється на кафедрі.

Професор Троян Г.А. – автор антимікробного препарату декаметоксин, який використовується в практичній медицині.

Під керівництвом Троян Г.А. виконали кандидатські дисертації дослідники Палій Г.К., Сидорчук І.Й., Гойхберг Ф.Ц., Гаєвський Л.Д., Волянський Ю.Л., Тищенко К.І. Серед її учнів у майбутньому виконали і захистили дисертації на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук: Палій Г.К., Сидорчук І.Й., Полянський Ю.Л., які обіймали посади завідувачів кафедр, Волянський Ю.Л. – директора науково-дослідного інституту, Палій Г.К., Сидорчук І.Й. – проректорів медичних

університетів.

Протягом 1963-1967 рр. Галина Антонівна працювала за сумісництвом деканом лікувального факультету Чернівецького медичного інституту.

Нагороджена трьома бойовими медалями і знаком «Відмінник охорони здоров'я».

Список літератури

1. Пішак ВП, редактор. Сторінки історії: біографічний довідник

завідувачів кафедр та професорів Буковинської державної медичної академії (1944-1998 рр.). Чернівці: БДМА; 1999, с. 175.

References

1. Pishak VP, redaktor. Storinky istorii: biohrafichnyi dovidnyk zaviduvachiv kafedr ta profesoriv Bukovyns'koi derzhavnoi medychnoi akademii (1944-1998 rr.) [Pages of history: biographical directory of heads of departments and professors of the Bukovina State Medical Academy (1944-1998)]. Chernivtsi: BDMA; 1999, p. 175.

Відомості про авторів:

Дейнека С.С. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри мікробіології та вірусології, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна.

Сидорчук Л.І. – к.мед.н., доцент кафедри мікробіології та вірусології, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна.

Міхеев А.О. – к.б.н., доцент кафедри мікробіології та вірусології, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна.

Сведения об авторах:

Дейнека С.Е. – д.мед.наук, профессор, зав. кафедрой микробиологии и вирусологии Буковинского государственного медицинского университета, г. Черновцы, Украина.

Сидорчук Л.И. – к.мед.н., доцент кафедры микробиологии и вирусологии Буковинского государственного медицинского университета, г. Черновцы, Украина.

Михеев А.А. – к.биол.н., доцент кафедры микробиологии и вирусологии Буковинского государственного медицинского университета, г. Черновцы, Украина.

Information about the authors:

Deineka S.Ye. – Doctor of Medicine, Professor, Head of the Department of Microbiology and Virology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

Sydorchuk L.I. – Candidate of Medical Sciences, Associate Professor of the Department of Microbiology and Virology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

Mikheev A.O. – Candidate of Biological Sciences, Associate Professor of the Department of Microbiology and Virology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

